

การประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนสามัญของกรมการบินพลเรือน

อมรรัตน์ ทองมาก*

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญของกรมการบินพลเรือน” มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินปัจจัยด้านบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการดำเนินงานกับประสิทธิผลของโครงการสินเชื่อฯ และเพื่อศึกษาคุณค่าของโครงการสินเชื่อฯ กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการของกรมการบินพลเรือน จำนวน 312 ราย และเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติ และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ด้านบริบทโครงการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผลการวิจัยคุณค่าของโครงการสินเชื่อฯ ด้านปัจจัยนำเข้า และผลผลิตโครงการสามารถตัดสินได้ว่ายังไม่เป็นไปตามมาตรฐานโครงการ แต่กระบวนการดำเนินโครงการมีคุณค่าตามมาตรฐานโครงการ และจากสถิติค่าฐานนิยม (Mode) อยู่ที่ระดับ 3 เป็นส่วนใหญ่ สามารถสรุปผลได้ว่า การตัดสินคุณค่าของโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับกลาง

คำสำคัญ : การประเมินผล โครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ

Abstract

The study on “The Assessment of the Project on the Credit for Improving Government Officials’ Quality of Life at Department of Civil Aviation” was to assess the inputs, the process, the products and the values of the project of credit. 312 samples were the members of the Department of Civil Aviation. Questionnaire was an instrument for data collection. The statistical applications were the descriptive approach, relationship test and analyses of difference between the sample groups. Results were:-

*นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

The project context was at high level. The input, the process and the product of the project were at the moderate level. The values of the inputs and the products were inconsistent with the project standards while the process was. The mode value was by majority at the third level. It could be concluded that the project on the credit for improving government officials' Quality of Life was at moderate level.

Keywords: The Assessment, the Project on the Credit for Improving Government Officials' Quality of Life

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่พยายามมุ่งไปสู่ความทันสมัย ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมบริโภคนิยม ถูกปลูกฝังหรือกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัว ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต ประชาชนมีความต้องการเพิ่มปริมาณการบริโภคมากขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ทำให้ประชาชนจำนวนมากหาเงินไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน ส่งผลให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน จนนำไปสู่การเกิดภาวะหนี้สินในที่สุด

กระแสโลกาภิวัตน์ หรือกระแสบริโภคนิยม ก็เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีพของข้าราชการไทยในปัจจุบัน โดยปกติเงินเดือนที่ได้รับก็มีจำนวนน้อยอยู่แล้ว ซึ่งจะต้องนำมาใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ยังต้องนำเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ได้ มาปันส่วนเพื่อหาซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกสบายตามที่ต้องการอีก จนในบางครั้งความต้องการนั้น มีค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าเงินที่มีอยู่ จึงต้องหาวิธีการเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ จนกระทั่งเกิดการกู้หนี้ยืมสินในที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการกู้หนี้ในระบบและนอกระบบก็ตาม หลังจากนั้นข้าราชการจำต้องผ่อนเงินให้กับเจ้าหนี้ตามที่ตกลงกันไว้ เมื่อมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพราะต้องผ่อนเงินที่กู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยทั้งที่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรม มีผลทำให้ข้าราชการหรือผู้ถูกบงการเกิดปัญหาในการดำรงชีพทางการเงิน ทำให้ข้าราชการเกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ และปฏิบัติราชการได้ไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควร มีคุณภาพชีวิตที่เสื่อมลง ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ด้วยความกังวลในเรื่องภาวะหนี้สินและดอกเบี้ย ที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืม รวมถึงค่าใช้จ่ายในแต่ละวันที่จำเป็นต้องใช้

จากปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนหรือสำนักงาน ก.พ. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในคุณภาพชีวิตของข้าราชการ จึงได้มีนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการ เพื่อให้ข้าราชการมีแหล่งเงินกู้สำหรับนำไปชำระหนี้เดิมได้อย่างเบ็ดเสร็จ โดยเสียอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมเป็นการผ่อนคลายนั่นสิน และส่งเสริมการเพิ่มรายได้ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สำนักงาน ก.พ. จึงได้ร่วมมือกับธนาคารออมสิน ดำเนินโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือน

สามัญ เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2550 เพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของข้าราชการ และลูกจ้างประจำอย่างพอเพียงและยั่งยืน

โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ มีเจตนารมณ์ที่จะให้ผู้ที่ เป็นสมาชิกโครงการพร้อมที่จะสมัครใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน อาศัยกระบวนการทางจิตใจ สังคม การจัดการ และการเงิน กล่าวคือ ทั้งสองฝ่ายร่วมกัน แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการให้มีความสุข มีชีวิตทั้งด้านส่วนตัวและการทำงานดีขึ้นอย่าง ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยข้าราชการต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน พร้อม ทั้งมีกระบวนการจัดการต่าง ๆ ในกลุ่มอย่างเป็นระบบ โดยธนาคารออมสินจะให้บริการทางการเงินเพื่อเป็น กลไกส่วนหนึ่งของการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ส่งผลถึงการพัฒนาระบบและประเทศชาติ ในที่สุด ทั้งนี้โครงการดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองและกลุ่ม และเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตข้าราชการให้ดีขึ้น

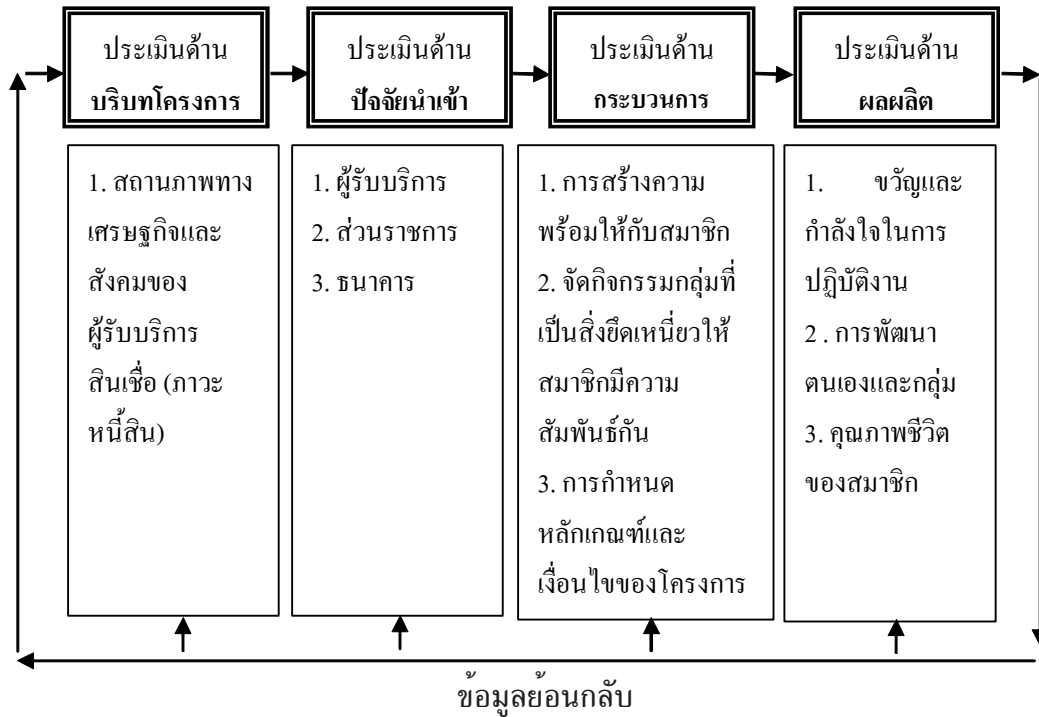
กรมการbinพลเรือน เป็นส่วนราชการหนึ่งที่ได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ด้วยการลงนามบันทึก ข้อตกลงร่วมกับสำนักงาน ก.พ.และธนาคารออมสิน เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550 โดยกรมการbin พลเรือนมีนโยบายที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในสังกัด เนื่องจากเป็น บุคลากรที่สำคัญ อันนำไปสู่การพัฒนาประเทศโดยรวม จึงจัดหาแหล่งเงินกู้ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม เพื่อช่วยแก้ไขปัญหานี้สินอย่างเบ็ดเสร็จให้กับข้าราชการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นอย่างแท้จริงและยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือน สามัญเพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลโครงการ โดยการศึกษาความสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการด้านการ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองและกลุ่ม และด้าน การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของข้าราชการและลูกจ้างประจำในกรมการbinพลเรือนหลังจากได้เข้าร่วมเป็น สมาชิกในโครงการดังกล่าว และการศึกษาปัจจัยอื่นในกระบวนการบริหารโครงการ ได้แก่ ปัจจัยด้าน บริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า และปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน โดยผสมผสานแนวคิดการประเมิน โครงการของ Stufflebeam และแนวคิดการตัดสินคุณค่าของโครงการตามหลักการของ Stake เพื่อนำข้อมูล ไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

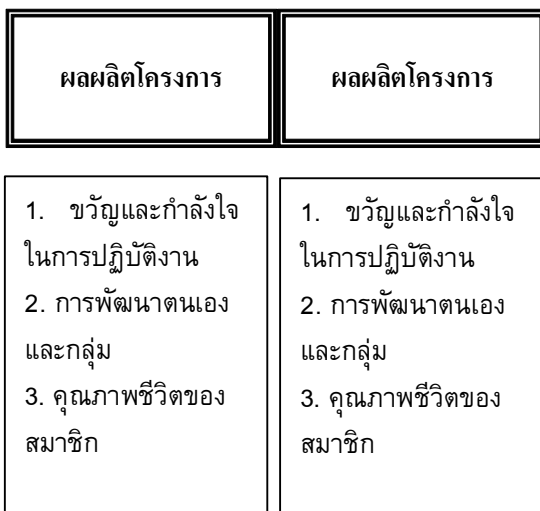
วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินปัจจัยด้านบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการดำเนินงานกับ ประสิทธิภาพของโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ
2. เพื่อศึกษาคุณค่าของโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ความคาดหวัง → สิ่งที่เกิดขึ้นจริง

กรอบแนวคิด CIPP Model และ Stake's Countenance Model

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการสำรวจข้อมูลด้านบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตโครงการ จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ คือ ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเลือกศึกษาข้าราชการและลูกจ้างประจำที่อยู่ในสังกัดกรมการbinพลเรือน และเป็นสมาชิกโครงการมากกว่า 1 ปี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเลือกศึกษาข้าราชการและลูกจ้างประจำที่อยู่ในสังกัดกรมการbinพลเรือน และเป็นสมาชิกโครงการมากกว่า 1 ปี จำนวน 312 คน ประกอบด้วย ประชากรจากส่วนกลาง 90 คน ส่วนภูมิภาค 222 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 20 มกราคม 2554)

ดังนั้นทำการเก็บข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบสอบถามจะเก็บจากประชากรทั้งหมด จำนวน 312 คน การจำแนกประชากรจำแนกตามประเภทของประชากร ตามส่วนราชการที่สังกัดและตามลักษณะของตำแหน่ง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีโครงสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 - 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการประเมินด้านบริบทโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตโครงการ โดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่ารวม (Summate Rating Scale) ของลิเกิร์ต (Likert's Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

สำหรับส่วนที่ 2 - 3 ในส่วนของปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตโครงการ ข้อคำถามได้ถามโดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและสิ่งที่คาดหวัง

ลักษณะคำถามด้าน “ปัจจัย 4 ด้าน ของ CIPP” คือ บริบทโครงการ เป็นแบบการประเมินความคิดเห็น โดยมีค่าความคิดเห็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4. เกณฑ์การเปรียบเทียบเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ

การตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เกี่ยวกับคุณค่าของโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ข้าราชการพลเรือนสามัญ นั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามแนวคิดของ Stake โดยเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความเป็นจริงของปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ และผลผลิต จากการนำกรอบแนวคิดของ Stake's Countenance Model มาใช้ในการประกอบการตัดสินใจโครงการ ผู้วิจัยจะนำมาใช้ประกอบกัน 2 ส่วน คือ เมตริกการบรรยาย ประกอบด้วย ความคาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ และผลผลิต

และเมตริกการตัดสินใจค่านั้น ทำให้สามารถนำไปเปรียบเทียบเพื่อการตัดสินใจของโครงการ ได้จากการใช้เกณฑ์สัมพัทธ์ ด้วยวิธีการอิงกลุ่ม) โดยใช้สถิติค่าฐานนิยม (Mode) ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ และผลผลิตเป็นค่ากลางและเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ซึ่งปรากฏค่า ฐานนิยมอยู่ที่ระดับ 3

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อประเมินโครงการทั้งในส่วนของบริบท โครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตโครงการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) มัธยฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้ สถิติวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Paired T-Test) เพื่อวิเคราะห์หาช่องว่าง (Gap Analysis) ระหว่างความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่อโครงการเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า ดำเนินงาน และผลผลิต โครงการที่เกิดขึ้นจริง และสิ่งที่ผู้รับบริการมีความคาดหวังให้เกิดขึ้นเพื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ค่าของโครงการฯ

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการประเมินปัจจัยส่วนบุคคล ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบุคลากรที่เป็นสมาชิกโครงการ สินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 45 ปี มีสถานภาพสมรส เป็นหัวหน้าครัวเรือน การศึกษาจะอยู่ในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ และเป็น ลูกจ้างประจำมีเงินเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีภาระหนี้สินกับแหล่งเงินกู้ไม่น้อยกว่า 2 แห่ง ทำให้ รายได้คงเหลือน้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และไม่มีเงินที่จะให้ออมทรัพย์ ดังนั้นข้าราชการและ ลูกจ้างประจำของกรมการbinพลเรือน จึงต้องการให้หน่วยงานจัดทำโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ เพราะเป็นโครงการที่ช่วยเหลือสมาชิกในการให้กู้เงินที่มีดอกเบี้ย ไม่สูงมากนัก เบื้องต้นสามารถทำให้สมาชิกและครอบครัวมีการวางแผนค่าใช้จ่ายล่วงหน้าได้ มีการ ออมเงินได้อย่างต่อเนื่อง การชำระหนี้สินก็ลดลง

ผลการประเมินด้านบริบทโครงการ ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูล ด้านบริบทโครงการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ปรากฏว่า ด้านความต้องการให้หน่วยงานจัดทำโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่บุคลากร อยู่ใน ระดับมากที่สุด ส่วนด้านข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก มีภาระหนี้สินจำนวนมาก อยู่ในระดับมาก

การตัดสินใจคุณค่าของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญที่จะนำมาอภิปรายเพิ่มเติมแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีความคาดหวังต่อโครงการอยู่ในระดับมาก แต่ระดับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของโครงการนั้น จากสถิติค่านิยม ปรากฏผลในระดับ 3 ซึ่งเป็นค่ากลางและเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ที่อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นต่อโครงการลดลงหลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการไปแล้ว

ด้านกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีความคาดหวังต่อโครงการอยู่ในระดับปานกลาง และระดับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของโครงการ จากสถิติค่านิยม ปรากฏผลในระดับ 3 ชี้ให้เห็นว่า ข้าราชการและลูกจ้างประจำส่วนใหญ่ยังมองว่ากระบวนการดำเนินโครงการยังมีคุณค่า

ด้านผลผลิต ผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีความคาดหวังต่อโครงการอยู่ในระดับมาก แต่ระดับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของโครงการ จากสถิติค่านิยม ปรากฏผลในระดับ 3 ระดับปานกลาง เนื่องจากผลที่คาดว่าจะได้จากโครงการ ความพึงพอใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การใช้จ่ายเงิน ต้องอาศัยกระบวนการทางจิตใจ สังคม การจัดการ และการเงินในการดำเนินการ มีการดำเนินการภายในกลุ่มที่เป็นเอกภาพ โดยสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ย่อมจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด แต่เมื่อสมาชิกได้เข้าร่วมโครงการแล้ว การแก้ไขปัญหาหนี้สินที่ได้รับกลับไม่ตรงตามที่สมาชิกได้คาดหวังหรือตามที่ต้องการเท่าที่ควร

ทั้งนี้ จากสถิติค่านิยม (Mode) ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ และผลผลิตที่ได้จากการวิจัย ปรากฏค่านิยมอยู่ที่ระดับ 3 เป็นส่วนใหญ่สามารถสรุปผลได้ว่า การตัดสินใจคุณค่าของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับกลาง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การที่การดำเนินงานตามโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญของกรมการbinพลเรือน ข้าราชการมีความคาดหวังมากกว่าที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น หน่วยงานส่วนราชการและธนาคารออมสิน ควรจะพิจารณาและตระหนักถึงแนวทางการพัฒนาให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาระบบบริหารจัดการโครงการอย่างเป็นระบบในแต่ส่วนราชการ ซึ่งธนาคารสามารถติดต่อประสานงาน เพิ่มเติมข้อมูลของโครงการฯ และสามารถขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานได้จากเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการที่รับผิดชอบในงานโดยตรง เพราะถ้าหากธนาคารติดต่อประสานงานแต่เฉพาะสมาชิกกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มอย่างเดียวโดยมิได้สอบถามส่วนราชการ ธนาคารอาจจะได้รับความเสี่ยงสูงในการที่จะได้รับข้อมูลในการพิจารณาการกู้เงินที่ไม่ถูกต้อง หรือเกิดความเหลื่อมล้ำในการพิจารณาการให้กู้ได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ธนาคารฯ ในภายหลังได้

2. การดำเนินการโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ มาเป็นระยะเวลาเกือบ 4 ปี เพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของข้าราชการและลูกจ้างประจำอย่างพอเพียงและยั่งยืน แต่พบว่าผลการดำเนินงานยังไม่ประสบความสำเร็จไม่เป็นไปตามที่คาดหวังของสมาชิก กล่าวคือสมาชิกยังมีหนี้สินที่ต้องชำระอยู่กับผู้ให้กู้แหล่งอื่นทุกครั้งที่ยื่นการกู้กับโครงการฯ ของธนาคารออมสิน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการวางแผนในการดำเนินงานในด้านการตรวจสอบทางการเงิน เพื่อธนาคารออมสินสามารถตรวจสอบฐานะทางการเงินผู้กู้ได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ธนาคารควรจัดโครงการศูนย์สัมพันธ์ขึ้น เป็นการเพิ่มความใกล้ชิดระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ กล่าวคือหากผู้กู้รายใดต้องการขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร ที่เกี่ยวข้องในด้านการเงิน การชำระหนี้ หรือการขอกู้เงิน โครงการนี้จะสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับสมาชิกได้ตรงจุดเป็นอย่างดี อีกทั้งโครงการศูนย์สัมพันธ์ ยังสามารถช่วยให้โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตฯ พัฒนาระบบไปได้อย่างต่อเนื่อง

4. ธนาคารออมสิน ควรเพิ่มนโยบายด้านการติดตามผล แก่ผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก อาจโดยการเข้าพบผู้ประสานงานในส่วนราชการหรือกลุ่มสมาชิกโดยตรง เพื่อทราบถึงระดับปัญหาการค้างชำระหนี้สิน และการรวมกลุ่มของสมาชิกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสานสัมพันธ์กับสมาชิก พร้อมกับการให้คำปรึกษา และยังสามารถทราบถึงการนำเงินไปใช้จริงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

เพื่อให้การบริหารโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ ของกรมการbinพลเรือน บรรลุวัตถุประสงค์ ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ควรปรับปรุงกฎเกณฑ์เงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ ของกรมการbinพลเรือนให้มีลักษณะที่สนองต่อความต้องการของผู้ให้มากขึ้น เช่น ควรขยายวงเงินกู้เพิ่มขึ้น ลดอัตราดอกเบี้ยต่ำลง และขยายระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากมีหน่วยงาน/สถาบันการเงินอื่น ๆ ที่ให้บริการสินเชื่อที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันกันมากขึ้น ตลอดจนวัตถุประสงค์หลักของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องการให้สมาชิกโครงการพร้อมที่จะสมัครใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อาศัยกระบวนการทางจิตใจ สังคม การจัดการ และการเงิน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการให้มีความสุข มีชีวิตทั้งด้านส่วนตัวและการงานดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แต่ทั้งนี้ การเพิ่มวงเงินให้กู้ขึ้น ธนาคารหรือผู้ให้กู้ควรตรวจสอบถึงแหล่งภาระหนี้สินของผู้กู้หรือสอบถามกับแหล่งภาระหนี้สินนั้น ๆ โดยตรงเพื่อความชัดเจน รวมถึงตรวจสอบวัตถุประสงค์ทางการเงินที่ผู้กู้ต้องการนำเงินไปใช้นั้น ให้ตรงกับเจตนารมณ์ของธนาคารออมสินด้วย

2. ปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยลดระยะเวลาในการพิจารณาอนุมัติให้ปล่อย อาจทำได้โดยเพิ่มอำนาจในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้กับสาขาธนาคาร เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินเรื่องไปยังระดับเขต ภาค คณะกรรมการจัดการ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการธนาคาร

3. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญอย่างทั่วถึง และชี้แจงรายละเอียดของโครงการให้บุคลากรได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ สำคัญ

วารสารวิทยบริการ

การประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาฯ

ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๕

อมรรัตน์ ทองมาก

และประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ เพื่อสร้างความเข้าใจและให้กลุ่มมีระยะเวลาในการเตรียมตัวก่อนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ

4. ควรให้การสนับสนุนในเรื่องของการจัดทำกิจกรรมของสมาชิกในแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะจะนำไปใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม และจะทำให้สมาชิกมีเงินเหลือใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

5. ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกเลือกชำระหนี้สินที่มีความจำเป็นตามลำดับก่อนเนื่องจากเป็นข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยการประเมินโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญในครั้งนี้ เพราะจะสามารถช่วยลดภาระในเรื่องการชำระหนี้ที่มียอดดอกเบี้ยแพงกว่าปกติทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

สมคิด พรหมจ้อย. (2544). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2549). *คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ธนาคารออมสิน.

Stake, Robert E. (1967). *The Countenance of Educational Evaluation*. Center for Instructional Research and Curriculum Evaluation, University of Illinois. Teachers College Record 68

Stufflebeam, D.L., et al. (1971). *Educational Evaluation and Decision – Making*. Illinois: Peacock Publishers., Inc.,.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล ผู้วิจัย

นางสาวอมรรัตน์ ทองมาก

ชื่อผลงานวิจัย

การประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการพลเรือนสามัญ ของกรมการbinพลเรือน

วัน เดือน ปีเกิด

25 กันยายน พ.ศ. 2526

สถานที่เกิด

จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

วุฒิการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2545-2549

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552 - 2554

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

ที่อยู่ปัจจุบัน

334 ซอยทองมาก 2 แขวงคลองขวาง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

10160 โทรศัพท์ 0 2410 2194, 089 0428183

E-mail : enjoy.2526@hotmail.com

ตำแหน่งหน้าที่

นักทรัพยากรบุคคล ระดับปฏิบัติ

สถานที่ทำงาน

สังกัดกรมการbinพลเรือน

โทรศัพท์ 0 2287 0320 ต่อ 1426
